

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

Факультет механіки, енергетики та інформаційних технологій
Кафедра інформаційних технологій

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Електроенергетика,
електротехніка та електромеханіка»

Віталій ЛЕВОНЮК

(ім'я та прізвище, підпис)

«28»серпня 2025 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету механіки,
енергетики та інформаційних
технологій

Степан КОВАЛИШИН

(ім'я та прізвище, підпис)

«28»серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
« МІКРОКОНТРОЛЕРИ »

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> (назва освітнього рівня)
галузь знань	<u>14 «Електрична інженерія»</u> (назва галузі знань)
спеціальність	<u>141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»</u> (назва спеціальності)
освітня програма	<u>«Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»</u> (назва)
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова / за вибором)
програма навчання	_____ (повна/ скорочена)

2025–2026 навчальний рік

Робоча програма «Мікроконтролери»
(назва навчальної дисципліни)

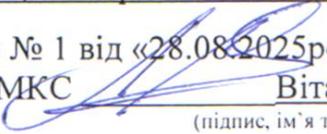
Укладач: Пташник В. В. – к.т.н., доцент кафедри інформаційних технологій
(вказати укладачів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інформаційних технологій

Протокол № 1 від «26.08.2025 року»

Завідувач кафедри Анатолій ТРИГУБА

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальностей 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» та G3 «Електрична інженерія»
(назва спеціальності)

Протокол № 1 від «28.08.2025 року»
Голова НМКС Віталій ЛЕВОНЮК
(підпис, ім'я та прізвище)

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету МЕІТ
(назва факультету)

Протокол № 1 від «28.08.2025 року»

Голова НМРФ Ковалишин С.Й.
(підпис, ім'я та прізвище)

Ухвалено вченою радою факультету МЕІТ протокол №1 від «28.08.2025 р».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	5	5
Кількість кредитів/годин	4/120	4/120
Усього годин аудиторної роботи	42	14
В т.ч.:	-	-
• лекційні заняття, год.	14	6
• практичні заняття, год.	-	-
• лабораторні заняття, год.	28	8
• семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	78	106
Форма контролю	іспит	іспит

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 35.0%;

для заочної форми здобуття освіти – 11.7%.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення освітньої компоненти «Мікроконтролери» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо принципів побудови, функціонування та програмування сучасних мікроконтролерів, а також застосування мікроконтролерних систем у задачах електротехніки, електроенергетики та електромеханіки.

Основними завданнями освітньої компоненти «Мікроконтролери» є:

- опанування принципів роботи мікроконтролерів, а також їх архітектурі та функціональні можливості;
- набуття навиків розробки програмного забезпечення для мікропроцесорів та мікроконтролерів з використанням різних мов програмування та інструментів розробки;
- вивчення периферійних пристроїв, таких як АЦП, ЦАП, порти введення/виведення, таймери тощо, для розв'язання різноманітних задач;
- опанування принципів проектування електронних систем на основі мікропроцесорів та мікроконтролерів з використанням сучасних технологій та інструментів розробки;
- підготовка до роботи зі складними системами вбудованих пристроїв, таких як промислові контролери, мікроконтролери автомобільної електроніки, мікропроцесори в медичних пристроях та інших системах;
- розвиток навичок аналізу, проектування та реалізації систем на основі мікропроцесорів та мікроконтролерів з урахуванням сучасних вимог до надійності, швидкодії та енергоефективності.

Пререквізити: для успішного опанування курсу «Мікроконтролери» необхідно володіти знаннями із курсів: «Фізика», «Математика», «Теоретичні основи електротехніки», «Електроніка та мікросхемотехніка», «Основи автоматики», «Інформаційні та комунікаційні технології».

Постреквізити: вивчення дисципліни «Мікроконтролери» створює підґрунтя для опанування наступних компонент бакалаврської програми: «Електричні машини та апарати», «САПР», «Основи проектування електротехнічних установок», «Основи електроприводу», «Основи електропостачання», «Електрична частина станцій і підстанцій», «Електротехнічні системи електроспоживання».

Відповідно до освітньо-професійної програми «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» вивчення дисципліни забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Індекс в матриці ОПІ	Програмні компоненти
1	2
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів прикладної фізики та інженерних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	❖ Здатність використовувати цифрові технології, інформаційно-комунікаційні інструменти та прикладне програмне забезпечення для професійної діяльності.
Фахові (спеціальні) компетентності	❖ Здатність вирішувати комплексні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, пов'язані з проблемами метрології, електричних вимірювань, роботою пристроїв автоматичного керування, релейного захисту та автоматики. ❖ Здатність вирішувати комплексні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, пов'язані з роботою електричних машин, апаратів та автоматизованого електроприводу.
Програмні результати навчання	❖ Знати і розуміти теоретичні основи метрології та електричних вимірювань, принципи роботи пристроїв автоматичного керування, релейного захисту та автоматики, мати навички здійснення відповідних вимірювань і використання зазначених пристроїв для вирішення професійних завдань. ❖ Застосовувати прикладне програмне забезпечення, мікроконтролери та мікропроцесорну техніку для вирішення практичних проблем у професійній діяльності.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		Л	п	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	Рік підготовки 3 Семестр 5						Рік підготовки 4 Семестр 7						

Тема 1. Загальні відомості про мікропроцесорні пристрої	9	1	2	6	9	1	1	7
Тема 2. Однокристальні мікроконтролери	9	1	2	6	9	1	1	7
Тема 3. Знайомство з МК ATMEL AVR	10	2	4	4	10		1	9
Тема 4. Програмування AVR мовою Асемблер	10	2	4	4	10			10
Тема 5. Програмування AVR мовою C	9	1	2	6	9	1	1	7
Тема 6 Платформа ARDUINO	9	1	2	6	9	1	1	7
Тема 7. Основи програмування ARDUINO	12	2	4	6	12		1	11
Тема 8. Прикладне програмування в середовищі ARDUINO	12	2	4	6	12	1	1	10
Тема 9 Протоколи зв'язку	10	2	4	4	10	1	1	8
<i>Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів.</i>	30			30	30			30
Разом за семестр	120	14	28	78	120	6	8	106
Усього	120	40	38	72	120	6	8	106

4. ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Загальні відомості про мікропроцесорні пристрої 1.1. Архітектура мікропроцесорів 1.2. Типова структура мікропроцесора 1.3. Основні відмінності між МП та МК 1.4. Системи команд – CISC та RISC	1	1
2	Тема 2. Однокристальні мікроконтролери 2.1. Мікроконтролери фірми Intel 2.2. Мікроконтролер сімейства MCS-51 KM1816BE51 (МК51) 2.3. Мікроконтролери фірми Atmel 2.4. Мікроконтролери фірми Microchip 2.5. Мікроконтролери фірми Motorola	1	1
3	Тема 3. Знайомство з МК ATMEL AVR 3.1. Модель ATmega32A. 3.2. Структура ядра AVR. 3.3. Організація пам'яті даних	2	-
4	Тема 4. Програмування AVR мовою Асемблер 4.1. Приклад простої програми для AVR 4.2. Директиви та функції асемблера AVR 4.3. Представлення чисел 4.4. Структура асемблерної програми 4.5. Паралельні порти вводу/виводу 4.6. Варіанти підключення кнопок та світлодіодів до МК 4.7. Умовні та безумовні переходи та регістр стану SREG 4.8. Використання стеку 4.9. Підпрограми 4.10. Реалізація переривань	2	-

	<ul style="list-style-type: none"> 4.11. Макроси 4.12. Робота з даними у SRAM, FLASH та EEPROM 4.13. Таймери 4.14. Використання асинхронних таймерів 4.15. ШІМ-модуляція 4.16. Сторожовий таймер (WatchDog) 		
5	<p>Тема 5. Програмування AVR мовою C</p> <ul style="list-style-type: none"> 5.1. Основні компілятори Cі для МК AVR 5.2. Типи даних мови Cі компілятора WINAVR 5.3. Бітова арифметика 5.4. Базова структура програми мовою Cі 5.5. Глобальні та локальні змінні, директива volatile 5.6. Робота з перериваннями 5.7. Робота з даними в пам'яті програм 5.8. Програмні затримки. 5.9. Організація передачі даних через UART/USART. 5.10. Реалізація кільцевого буфера FIFO 5.11. Інтерфейс RS-232 5.12. Інтерфейс RS-485 5.13. Мультипроцесорний режим модуля UART 5.14. Аналогово-цифровий перетворювач (АЦП). 	1	1
6	<p>Тема 6 Платформа ARDUINO</p> <ul style="list-style-type: none"> 6.1. Апаратна частина 6.2 Різновиди плат Arduino. клони, оригінали та сумісність 6.3 Підготовка до роботи з Arduino 	1	1
7	<p>Тема 7. Основи програмування ARDUINO</p> <ul style="list-style-type: none"> 7.1 Біти і байти 7.2 Базова структура програми 7.3 Послідовне виконання програми 7.4 Переривання виконання програми 7.5 Структура програми Arduino 7.6 Команди Arduino і їх застосування 7.7 Типи даних 7.8 Оператори 7.9 Керуючі конструкції 7.10 Цикли 7.11 Функції та підпрограми 	2	-
8	<p>Тема 8. Прикладне програмування в середовищі ARDUINO</p> <ul style="list-style-type: none"> 8.1 Послідовний інтерфейс введення / виведення 8.2 Конфігурація входу / виходу та настройки порту 8.3 Зчитування стану кнопки 8.4 Введення аналогових даних і АЦП 8.5 Аналоговий вихід. ШІМ 8.6 Деякі спеціальні функції 8.7 Вимірювання часових інтервалів 	2	1
9	<p>Тема 9 Протоколи зв'язку</p> <ul style="list-style-type: none"> 9.1 Використання протоколу I2C 9.2 Використання протоколу SPI 9.3 Енергонезалежна пам'ять EEPROM 9.4 Використання переривань в Arduino 	2	1
Усього годин		14	6

5. ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Ознайомлення з програмним середовищем UnoArduSim V2.8.2 та платформою Arduino UNO і мікроконтролером ATmega328p	1	1
2	Дослідження роботи програмного послідовного та штатного послідовного порту платформи Arduino UNO	1	
3	Підключення кнопок та п'єзоелектричного динаміка до Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	1
4	Керування динамічними параметрами біполярних та уніполярних крокових двигунів за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	1
5	Керування динамічними параметрами двигунів постійного струму за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	1
6	Керування динамічними параметрами біполярних крокових двигунів із різним дискретним кроком переміщень (повний крок, пів-кроку, 1/4-кроку, 1/8-кроку, 1/16-кроку і 1/32-кроку) за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	1
7	Виведення тексту через шину I2C на LCD дисплей за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	-
8	Виведення тексту через шину SPI на LCD дисплей за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	1
9	Підключення LCD дисплея, який має 4-бітний паралельний інтерфейс за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	1
10	Виведення тексту різного розміру та кольору, на кольоровий графічний TFT-екран 128 × 160 / 1,8" за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	1
11	Виведення графічних елементів на кольоровий TFT-екран 128 × 160 / 1,8" за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	-
12	Анімація фігур та виведення значень змінних на кольоровому TFT-екрані 128 × 160 / 1,8 " за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	
13	Запис тексту в файл на SD карту за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	
14	Керування динамічними параметрами сервомоторів без використання (та з використанням) бібліотек за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	2	
15	Керування великою кількістю світлодіодів за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	1	
16	Виведення цифр на 7 сегментний індикатор за допомогою платформи Arduino UNO та мікроконтролера ATmega328p	1	
Усього годин		28	8

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Сімейства мікроконтролерів AVR, ARM, PIC	8	12
2	Вільне програмне забезпечення та використання стандартних бібліотек	8	12
3	Альтернативні функції портів введення/виведення	8	12
4	Промислові інтерфейси Ethernet, CAN, ProfiBus	8	12
5	Системні шини ISA та SPI	8	14
6	Системні шини TTL, PCI, PCI-E	8	14
	<i>Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів.</i>	30	30
Усього годин		78	106

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчання з дисципліни «Мікроконтролери» відбувається із застосуванням сучасних інтерактивних та практикоорієнтованих методів, що поєднують словесні (лекція, пояснення, дискусія), наочні (демонстрація, робота з мультимедійними матеріалами) та активні форми (групові проекти, семінари-дискусії, моделювання ситуацій, аналіз кейсів).

Використання методів мозкового штурму, проблемно-орієнтованих і дослідницьких підходів сприяє розвитку критичного та креативного мислення, уміння працювати в команді й приймати ефективні управлінські рішення. Ефективність забезпечується залученням сучасних цифрових інструментів, програмних засобів для планування й контролю, а також роботи з професійною літературою та науковими публікаціями.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється проведенням поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання відповідних завдань. Форми проведення поточного контролю – усне та письмове опитування, тестовий контроль.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю.

Максимальна кількість балів з дисципліни «Теоретичні основи електротехніки», яку може отримати студент протягом семестру за всі види роботи, становить 100, при цьому 50 балів за результатами поточного оцінювання, та 50 – за результатами екзаменаційного контролю.

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою. В кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням його у 50-ти бальну шкалу за формулою: $ПК = 10 \cdot САЗ$

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 («відмінно»)	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив 90% тестових завдань.
4 («добре»)	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст завдань, використовуючи обов'язкову літературу. При викладанні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються несуттєві неточності й незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3 («задовільно»)	У цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив близько половини тестових завдань.
2 («незадовільно»)	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Викладає матеріал фрагментарно та поверхово, без аргументації й обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних і практичних завдань, допускає суттєві неточності. Правильно вирішив меншість тестових завдань.

Переведення підсумкових рейтингових оцінок з дисципліни, виражених у балах за 100-бальною шкалою, у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS

Таблиця 1 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до практичних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Грищук Ю. С. Мікроконтролери: архітектура, програмування та застосування в електромеханіці : навч. посіб. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 384 с.
2. Поджаренко В.О., Кучерук В.Ю., Севастьянов В.М. Основи мікропроцесорної техніки. Навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2006. 226 с.
3. Valvano, Jonathan W. Embedded Systems: Introduction to ARM Cortex-M Microcontrollers, Sixth Edition. Cengage Learning, 2020. - 962 с.
4. Mazidi, Muhammad Ali, Sarmad Naimi, and Sepehr Naimi. AVR Microcontroller and Embedded Systems: Using Assembly and C for Arduino. Pearson, 2019. - 848 с.
5. Huang, Louie. Programming the Raspberry Pi, Second Edition: Getting Started with Python. McGraw-Hill Education, 2016. - 208 с.

Допоміжна

1. Бучма І. М. Мікропроцесорні пристрої: навч. пос. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. 306 с.
2. Banzi, Massimo. Getting started with Arduino. O'Reilly Media, 2011. - 176 с.
3. Margolis, Michael. Arduino cookbook. O'Reilly Media, 2011. - 636 с.
4. Monk, Simon. Programming Arduino: Getting Started with Sketches. McGraw-Hill Education, 2016. - 192 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – [книжковий фонд](#), періодика та фонди на [електронних носіях](#) бібліотеки ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.
2. Віртуальне навчальне середовище ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького.
3. Бібліотеки: НУ «Львівська політехніка», Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника, м. Львів.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- Національний стандарт України (ДСТУ, ПУЕ, ПБЕЕС), електронна база нормативних документів URL: <https://online.budstandart.com> .
- Міненерго України, офіційний сайт Міністерства енергетики URL: <https://www.mev.gov.ua> .
- Портал відкритих даних України. URL: <https://data.gov.ua/>
- Електротехнічний портал ELEKS Energy, візуальні матеріали, електричні схеми, бази знань з електропостачання та енергетики URL: <https://dakar.eleks.com> .
- Electrical Engineering Portal (англ.), URL: <https://electrical-engineering-portal.com>
- Інформація про продукцію фірми Siemens <https://support.industry.siemens.com/cs/>